

Глава II.

Срѣдства за дѣйствие. — Първоначално положение.

Цѣль свѣтъ знае, че сжществува обширна отоманска империя, и, може би, всички прѣдполагатъ, че военнитѣ източници на Турция — които и до днешенъ се експлоатиратъ — сж въ право съотвѣтствие съ нейнитѣ географически размѣри. Това, обаче, е едно заблуждение, което трѣбва непрѣменно да се прѣмахне, за да ни бжде възможно да си дадемъ по-пълненъ отчетъ въ усилията, употребени въ тази война, понеже не трѣбва да се забравя, че силитѣ и усилията на една армия се подчиняватъ на механическитѣ закони. Тѣзи закони ни учатъ, че импулсътъ на една сила е произведението, равно на нейното напъжение помножено на продължителността на нейното дѣйствие. Щомъ като този принципъ е установенъ, ще прибавимъ още че проявяването на механическата сила е сжщинския двигателъ прѣзъ течението на цѣлата война; да видимъ сега какво бѣше у насъ.

Всичкитѣ елементи, съставляющии нашата обширна империя, се наричатъ отоманци; но въ дѣйствителность, само една частъ отъ мюсюлманския елементъ дава синовеѣ си въ армията, и — едва се осмѣлявамъ да го кажа — вслѣдствие на това, че само тази частъ прѣзъ течението на цѣли вѣкове е проливала и пролива благородната си кръвь за отечеството, тя до толкова е намаляла въ своята численность, щото, ко-